

DECREET UITTREKSEL STRAFREGISTER

Draaiboek sport

SPORT.
VLAANDEREN

Het beschermen van minderjarigen en het vermijden van een mogelijke aantasting van hun fysieke, psychische of seksuele integriteit is zeer belangrijk. Daarom voerde de Vlaamse overheid de verplichting¹ in binnen verschillende sectoren, waaronder de sportsector, om van nieuwe medewerkers een uittreksel uit het strafregister 'Model Artikel 596.2 minderjarigenmodel' op te vragen en te controleren. Deze verplichting vormt uiteraard slechts één schakel binnen een ruimer integriteits- en aanwervingsbeleid van organisaties.

Met dit draaiboek hopen we sportorganisaties meer duidelijkheid te geven over de toepassing en uitwerking van deze verplichting. Het draaiboek biedt een eerste houvast voor personen binnen de betrokken organisaties die instaan voor het opvragen en de controle van het uittreksel uit het strafregister.

¹Decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers.

Inhoud

Toepassingsgebied

1. Op welke organisaties is de controleverplichting van toepassing? **P 4**
2. Voor welke medewerkers moet de controle worden doorgevoerd? **P 5**
3. Wanneer is er sprake van een nieuwe medewerker? **P 7**

De controle

4. Wanneer vraag je het uittreksel uit het strafregister op bij de nieuwe medewerker? **P 7**
5. In welke gevallen mag de controle niet worden doorgevoerd? **P 8**
6. Uitzonderlijk opnieuw opvragen in geval van een gegronde indicatie **P 8**
7. Wie vraagt het uittreksel uit het strafregister op bij de nieuwe medewerker?
Wie voert de beoordeling door? **P 8**
8. Hoe beoordeel je het uittreksel uit het strafregister?
 - 8.1. Hoe moet een sportorganisatie het uittreksel beoordelen? **P 9**
 - 8.2. Wanneer mag een sportorganisatie het uittreksel niet zelf beoordelen? **P 11**

verwerking van persoonsgegevens?

9. Hoe ga je om met het uittreksel uit het strafregister op vlak van privacy en verwerking van persoonsgegevens? **P 11**
10. Wat als het toch fout loopt? Wie is er aansprakelijk? **P 12**

Wie kan je contacteren met vragen?

P 13

Bijlages

11. Standaard informatietekstje voor kandidaat-medewerkers **P 13**
12. Wat is een uittreksel uit het strafregister?
 - 12.1. Wat wordt er op het uittreksel uit het strafregister vermeld? **P 14**
 - 12.2. Waar kan je het uittreksel uit het strafregister vinden? **P 15**

Toepassingsgebied

1. Op welke organisaties is de controleverplichting van toepassing?

De controleverplichting van het uittreksel uit het strafregister geldt voor organisaties die een activiteit aanbieden die valt onder **opvoeding, psycho-medisch-sociale begeleiding, hulpverlening aan de jeugd, kinderscherming, animatie of begeleiding van minderjarigen**.²

Dit betekent dat alle sportorganisaties die minderjarigen **begeleiden, animeren** of **opvoeden** onder dit toepassingsgebied kunnen vallen, ongeacht hoeveel minderjarigen dit dan zijn.

Met een sportorganisatie wordt elke organisatie (ongeacht rechtsvorm) bedoeld die tot **hoofdzakelijk doel** heeft een of meer vormen van **sportbeoefening** aan te bieden door ze te organiseren, de deelname eraan mogelijk te maken, of in dat verband als leidende instantie op te treden. Het gaat om organisaties waarin het aanbod of de organisatie van sportactiviteiten, sportevenementen... de **hoofddoelstelling** is.

Zonder een exhaustieve lijst te kunnen geven, gaat het over volgende sportorganisaties (profit of non-profit; en op voorwaarde dat zij minderjarigen begeleiden, animeren of opvoeden):

- Sportfederaties (al dan niet erkend)
- Sportclubs (al dan niet aangesloten bij een sportfederatie)
- Lokale sportdiensten
- Uitbaters van zwembaden en sportinfrastructuur
- Sportkamp-, sportstage-, of sportevenementenorganisatoren
- Fitness sector en organisaties die (personal) sportcoaching aanbieden
- Uitzendsector of interimkantoren die sportlesgevers/sportcoaches/trainers tewerkstellen en uitsuren naar sportorganisaties met een jeugdsportaanbod, zoals Sportwerk Vlaanderen
- Vlaamse Trainersschool, aangezien de cursisten minderjarig kunnen zijn, alsook demopubliek bij praktische oefen- of examenmomenten

Op welke organisaties is dit draaiboek voor de sportsector bijvoorbeeld **niet** van toepassing?³

- Jeugdwerkorganisaties (zie sector Jeugdwerk)
- Universiteiten en (hoge)scholen (zie sector Onderwijs)
- Sportmedische praktijken die sportmedische, paramedische of sportpsychologische begeleiding of onderzoek uitvoeren (zie sector Zorg)

i Een organisatie die zich **uitsluitend richt tot meerderjarigen**, en eenmaal per jaar een gezinsdag of een opendeurdag organiseert, kan door dat **eenmalig evenement** niet worden beschouwd als een organisatie die dergelijke activiteit aanbiedt omdat dit niet de hoofddoelstelling is.

² Artikel 596, tweede lid Wetboek van Strafvordering (wat het uittreksel strafregister 'minderjarigenmodel' regelt).

³ Organisaties wiens doelstelling/hoofdactiviteit niet onder sport valt, moeten zich vergewissen van de uitvoering van dit decreet in hun sector. Bijvoorbeeld bij een jeugdwerkorganisatie is sport niet de hoofddoelstelling, ook al bieden zij sportactiviteiten aan, en moeten zij kijken naar de bepalingen in de jeugdsector.

2. Voor welke medewerkers moet de controle worden doorgevoerd?

De controle moet worden doorgevoerd voor **elke nieuwe medewerker**, als aan **alle volgende voorwaarden** voldaan is:

1. de medewerker zal **minderjarigen begeleiden, animeren of opvoeden**;
2. de medewerker zal op een **structurele basis rechtstreeks** contact hebben met de minderjarigen;
3. de medewerker is **meerderjarig**;
4. de medewerker wordt aangesteld door middel van een **overeenkomst** of een **eenzijdige benoeming** of **conform de vrijwilligerswet**.

1. De medewerker zal voor de organisatie een **activiteit** uitvoeren die valt onder **opvoeding, psycho-medisch-sociale begeleiding, hulpverlening aan de jeugd, kindbescherming, animatie of begeleiding van minderjarigen**.⁴

Het is niet noodzakelijk dat de activiteiten uitsluitend op minderjarigen gericht zijn. Indien een deel van het doelpubliek van de activiteiten minderjarig is (vanaf één minderjarige), zal de controleverplichting gelden.

2. De nieuwe medewerker zal **op structurele basis rechtstreeks contact** hebben met minderjarigen.
 - a. **Op structurele basis:** de medewerker heeft regelmatig contact met minderjarigen.

Men moet hiervoor kijken naar het daadwerkelijke contact dat plaatsvindt, niet naar hoe het omschreven is in de (mondelijke) overeenkomst. Om de regelmatigheid te beoordelen mag niet enkel naar de duur van de overeenkomst gekeken worden; ook een overeenkomst van korte duur kan tot regelmatig contact leiden. En dit hoeven niet steeds dezelfde (groep van) minderjarigen te zijn.

i In het kader van een weekcontract van een sportkampmonitor zal het contact met de minderjarige sporters intensief zijn en zal dat contact sowieso moeten worden beschouwd als 'contact op structurele basis', hoewel het maar een overeenkomst voor één week betreft. Indien de activiteit zich richt tot meerderjarigen, zal er doorgaans geen sprake zijn van contact met minderjarigen op structurele basis.

- b. **Rechtstreeks contact:** de medewerker heeft direct contact met de minderjarigen.⁵

Voorbeelden van wat als **rechtstreeks** contact wordt beschouwd:

- een trainer of sportlesgever
- een kine of verzorger

Voorbeelden van wat **niet** als **rechtstreeks contact** wordt beschouwd:

- een beleidsmedewerker of sportfunctionaris die wel betrokken is bij de organisatie van begeleiding van minderjarigen, maar in de praktijk niet met minderjarigen in aanraking komt
- de presentatie van een dansvoorstelling aan een minderjarig publiek
- medewerkers die enkel en alleen logistieke ondersteuning bieden, zoals keukenpersoneel

3. De nieuwe medewerker is **meerderjarig op het ogenblik van de aanstelling**.⁶

⁴ Artikel 596, tweede lid Wetboek van Strafvordering.

⁵ Dit kan ook gaan om online contact.

⁶ Een jobstudent die gedurende de loop van de overeenkomst 18 jaar wordt, zal bij aanstelling of op zijn 18e verjaardag geen uittreksel uit het strafregister moeten voorleggen.

4. De nieuwe medewerker wordt aangesteld
 - via een schriftelijke overeenkomst;
 - via een mondelinge overeenkomst;
 - via een eenzijdige benoeming;
 - conform de vrijwilligerswet.

Daarmee worden minstens volgende personen en contracten beoogd:

- medewerkers die via een **arbeidsovereenkomst** worden angeworven, m.a.w. arbeiders en bedienden, waaronder medewerkers die via een overeenkomst inzake '**artikel 17**' worden angeworven⁷ en **studentenarbeid**;
- **stagiairs** die met de betreffende stageplaats een overeenkomst sluiten;
- medewerkers die **eenzijdig** benoemd worden, m.a.w. statutaire ambtenaren;
- **Zelfstandigen** waarmee een overeenkomst wordt afgesloten, zoals bijvoorbeeld een zelfstandige trainer, sportcoach, sportlesgever... Hierbij is het niet relevant of de overeenkomst met de natuurlijke persoon zelf ('de zelfstandige') dan wel met een rechtspersoon (vennootschap, vzw,...) wordt gesloten. Het gaat niet om het statuut van de contractspartner, maar wel om de persoon die de activiteit zal verrichten in de organisatie.
- **Vrijwilligers**, niet enkel diegene met een vrijwilligersovereenkomst;
- Een **dienstverleningsovereenkomst** via Sportwerk Vlaanderen of gelijkaardige organisatie

Op basis van en als aan alle 4 voorwaarden voldaan wordt komen we tot de volgende niet-exhaustieve lijst van functies en rollen die onder het toepassingsgebied kunnen vallen:

- Trainer, sportcoach, sportlesgever
- Sport(kamp)animator, sportpromotor (als de functie het geven van sportlessen inhoudt), buurtsportwerker...
- Ploegafgevaardigde, verzorger,...
- Jeugdsportcoördinator (als de functie het rechtstreeks begeleiden van minderjarigen inhoudt)
- Fitness instructeur, personal sportcoach...
- Docent bij de Vlaamse Trainersschool
- Sportmedische of paramedische functie, sportpsycholoog... (als zij aangesteld worden door de sportorganisatie)
- Begeleider van G-sporters
- Aanspreekpunt integriteit, vertrouwenspersoon...

Op basis van deze afbakening, kunnen we de volgende taken uitsluiten (niet-exhaustief):

- Jury, scheidsrechter, tijdsopnemer... (zij begeleiden een wedstrijd, niet de minderjarige zelf)
- Kantinemedewerker, materiaalmeester, zaalwachter, onthaalmedewerker...
- Voorzitter, secretaris, penningmeester van een sportclub, of de jeugdsportcoördinator (als dit enkel een administratieve bestuursfunctie betreft)
- Sportfunctionaris, zwembadbeheerder...
- Redder

⁷ Artikel 17,§1 KB 28/11/1969.

3. Wanneer is er sprake van een nieuwe medewerker?

Er is sprake van een nieuwe medewerker **telkens er een nieuwe aanstelling is**. Dat is bijvoorbeeld (maar niet uitsluitend) wanneer er een nieuwe overeenkomst (mondeling of schriftelijk) wordt afgesloten.

i Een medewerker die aan de hand van jaar-/seizoencontracten jaar na jaar wordt aangesteld zal telkens als 'nieuwe medewerker' worden beschouwd. Voorbeeld: Een sportlesgever krijgt jaarlijks een contract voor een lessenreeks zwemmen tijdens het schooljaar (1 september tot 30 juni). Telkens voor aanvang van het nieuwe contract startende op 1 september zal de lesgever als een 'nieuwe' medewerker beschouwd worden en een uittreksel uit het strafregister moeten voorleggen.

Een medewerker wordt ook als 'nieuw' beschouwd indien het gaat om een bestaande medewerker die een **andere activiteit** zal uitvoeren voor de organisatie, waardoor deze op basis van hogervermelde voorwaarden gevat wordt door de controleverplichting, ook wanneer de arbeidsovereenkomst hetzelfde blijft.

i Voorbeeld: Een beleidsmedewerker van de gemeentelijke sportdienst ondergaat een functiewijziging waardoor deze in de zomer mee moet instaan voor de begeleiding van minderjarigen tijdens zomerkampen georganiseerd door datzelfde lokaal bestuur. Dan zal het lokaal bestuur bij die functiewijziging de controle moeten doorvoeren.

De controle

4. Wanneer vraag je het uittreksel uit het strafregister op bij de nieuwe medewerker?

Het uittreksel uit het strafregister wordt **vóór de beslissing tot aanstelling** opgevraagd, aangeleverd en beoordeeld. Noteer steeds **de datum waarop het uittreksel is voorgelegd** (zie onder punt 5 waarom dit belangrijk is). Nog enkele aandachtspunten:

- Het document wordt **niet van alle kandidaat-medewerkers** (bijvoorbeeld alle sollicitanten) opgevraagd. Het wordt enkel opgevraagd voor de kandidaat-medewerker die men effectief wenst aan te stellen.
- Het uittreksel mag **maximaal één maand** oud zijn op het ogenblik dat het wordt voorgelegd.
- Als de persoon geen uittreksel uit het strafregister kan aanleveren omdat deze bijvoorbeeld niet in België woont, kan een gelijkaardig attest⁸ worden aanvaard.

i Het opvragen en voorleggen van een uittreksel uit het strafregister kan voor sommige kandidaat-medewerkers een drempel vormen. Daarom is het belangrijk om hen goed te informeren wat zo'n uittreksel precies inhoudt, waarom het wordt opgevraagd, hoe ze dat kunnen aanvragen bij de gemeente, wat er na dien met het uittreksel gebeurt, enzovoort. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van een standaardtekstje (zie bijlage).

⁸ Het decreet vermeldt in artikel 3: Een document dat gelijkwaardig is aan het voormelde uittreksel uit het strafregister en dat is verleend door andere lidstaten van de Europese Unie of door staten die ermee gelijkgesteld zijn op het vlak van de toegang tot het uitoefenen van beroepswerkzaamheden wordt ook in aanmerking genomen.

5. In welke gevallen mag de controle niet worden doorgevoerd?

Er zijn een aantal gevallen waarin de controle **niet** mag worden doorgevoerd:

1. Indien de medewerker tijdens **het voorbije jaar reeds een uittreksel uit het strafregister heeft voorgelegd** aan dezelfde organisatie, mag die controle niet opnieuw gebeuren bij een nieuwe aanstelling als de medewerker bij de vorige controle daadwerkelijk is aangesteld. Om na te gaan of deze uitzondering van toepassing is, is de **datum waarop het uittreksel is voorgelegd** het relevante criterium. Daarom is het aangewezen om de datum te noteren waarop een uittreksel uit het strafregister is voorgelegd.

i Een medewerker die in de kerstvakantie een week jongeren begeleidt, en vervolgens opnieuw een maand in de zomervakantie, zal in de zomer niet opnieuw een uittreksel moeten voorleggen. Indien men een jaar later opnieuw een week jongeren zal begeleiden binnen dezelfde organisatie, zal wel opnieuw een uittreksel moeten worden voorgelegd.

2. Indien een overeenkomst wordt gesloten met een rechtspersoon (bv. een vennootschap of een vzw) voor een persoon die activiteiten zal uitvoeren in de aanstellende organisatie, zal de controle van deze persoon niet mogen worden doorgevoerd indien **de rechtspersoon bevestigt dat de controle reeds gebeurd is** op het **ogenblik dat de rechtspersoon die persoon zelf heeft aangesteld**. Het is aangewezen om deze bevestiging schriftelijk te vragen, zodat dit indien nodig achteraf kan worden aangetoond.

i Indien bijvoorbeeld een sportkamporganisator of een sportclub een lesgever via de diensten van Sportwerk Vlaanderen inhuurt, zal de sportkamporganisator of sportclub de controle niet moeten uitvoeren voor die lesgever als Sportwerk Vlaanderen bij het aanwerven van de lesgever de controle reeds heeft doorgevoerd. Vraag hiervan steeds bevestiging aan de derde partij die de controle heeft uitgevoerd.

3. De overeenkomst is een diensten- of dienstverleningsovereenkomst (met een natuurlijke persoon of rechtspersoon) die geen structurele samenwerking beoogt. Dit type overeenkomst wordt niet gevat door de controleverplichting omdat er geen structurele samenwerking is.

i **Voorbeeld:** een dans- of freestylegroep die men aanstelt voor een optreden op een sportevenement of tijdens een gemeentelijke kampioenviering valt niet onder het toepassingsgebied.

6. Uitzonderlijk opnieuw opvragen in geval van een gegronde indicatie

Als er een **gegronde indicatie** is dat de medewerker een **onaanvaardbare veroordeling** heeft opgelopen kan – mits de vereiste motivatie en zeer uitzonderlijk – toch **opnieuw** een uittreksel uit het strafregister worden opgevraagd van een bestaande medewerker (medewerker die niet nieuw is zoals hierboven omschreven). Het is dus absoluut niet de bedoeling dat deze bepaling wordt aangegrepen om systematische, herhaaldelijke controles door te voeren.

De indicatie van een onaanvaardbare veroordeling kan, maar niet uitsluitend, voorkomen uit één van volgende feiten:

- een melding door een slachtoffer van de betrokkene;
- indien meerdere klachten door derden worden ingediend;
- zorgwekkende persberichten over bepaalde feiten.

Hierbij moet de controlerende organisatie erover waken dat het opnieuw opvragen niet leidt tot willekeur of discriminatie.

Daarnaast kan het gebeuren dat er een **gegronde indicatie** is dat een medewerker binnen de organisatie het voorwerp uitmaakt van een **onderzoek** naar een **onaanvaardbaar misdrijf**. Als men op dat moment het uittreksel uit het strafregister opvraagt zal men enkel informatie te zien krijgen over mogelijke voorgaande veroordelingen, niet over het lopend onderzoek. In dergelijke gevallen wordt diegene die verantwoordelijk is voor het opvragen van het uittreksel sterk aangeraden voor verdere ondersteuning contact op te nemen met de casemanagers integriteit van het Centrum Ethiek in de Sport⁹. Zij kunnen verder contact opnemen met de diensten van Justitie.

i Het moet worden benadrukt dat dit een erg uitzonderlijke situatie is. Deze mogelijke maatregelen houden geen bijkomende verplichting in voor organisaties, maar bieden louter mogelijke handvatten voor organisaties die in dergelijke complexe situaties terechtkomen. In dergelijke situaties is het aangeraden je te laten bijstaan door het Centrum Ethiek in de Sport.

7. Wie vraagt het uittreksel uit het strafregister op bij de nieuwe medewerker? Wie voert de beoordeling door?

Het is belangrijk in de organisatie **iemand het mandaat te geven** om de controle uit te voeren. We raden aan dit mandaat te beperken tot één persoon¹⁰. Indien deze persoon daarbij ondersteuning wenst: zie punt 8.1. Enkel wie het mandaat heeft, mag het uittreksel opvragen, inkijken en beoordelen. Die persoon dient steeds discreet om te gaan met de informatie die men op deze manier verkrijgt.

Er kan niet één profiel opgesteld worden wie in de sportorganisatie deze taak moet toegewezen krijgen. Wel is **discreet** kunnen handelen met het **nodige verantwoordelijkheidsgevoel** essentieel. In een sportclub kan dit bijvoorbeeld de secretaris of de verantwoordelijke voor administratie/ledenbeheer zijn. In grotere sportorganisaties of meer professionele contexten zullen dit dan eerder de dienst en mensen zijn die het contractbeheer organiseren. Op voorwaarde dat deze persoon met het **nodige verantwoordelijkheidsgevoel** en **discreet** zal omgaan met de informatie.

8. Hoe beoordeel je het uittreksel uit het strafregister?

8.1 Hoe moet een sportorganisatie het uittreksel beoordelen?

Wanneer de verantwoordelijke binnen de organisatie het uittreksel uit het strafregister ontvangt, zal vervolgens de inhoud ervan beoordeeld moeten worden.

In de meeste gevallen zal het uittreksel uit het strafregister **'blanco strafregister'** vermelden. Dit wil zeggen dat de betrokkene geen veroordelingen heeft opgelopen die op het uittreksel 'minderjarigenmodel' vermeld worden. In dat geval hoeft het uittreksel inhoudelijk niet verder beoordeeld te worden.

Indien het uittreksel uit het strafregister **wel veroordelingen** vermeldt, zal de organisatie een beoordeling moeten maken.

Hierbij moet voor ogen worden gehouden dat een persoon met een vermelding op het uittreksel uit het strafregister niet sowieso een gevaar betekent voor minderjarigen. Het is mogelijk dat bepaalde vermeldingen op het uittreksel geen invloed hebben op de omgang met minderjarigen, zoals bijvoorbeeld een zware verkeersovertreding. Als maatschappij moeten we mensen de kans kunnen geven om zich te herpakken en te re-integreren. Wel moeten we nagaan of er ondanks de veroordelingen nog **sprake kan zijn van goed en zedelijk gedrag en een onberispelijk gedrag in de omgang met minderjarigen**.

⁹ Het Centrum Ethiek in de Sport kan onder bepaalde voorwaarden contact opnemen met het Openbaar Ministerie om te informeren naar lopende onderzoeken.

¹⁰ Enkel in grotere sportorganisaties, een professionele context of uitzonderlijke situaties kunnen meerdere personen het mandaat krijgen om het uittreksel op te vragen en te beoordelen. Bijvoorbeeld meerdere personen die verantwoordelijk zijn voor het contractbeheer.

De beoordeling van het uittreksel uit het strafregister gebeurt aan de hand van een **aantal elementen die in het decreet** zijn bepaald:

1. Er kunnen **contextuele gegevens** zijn **met betrekking tot feiten** waarvoor men veroordeeld is, die ertoe leiden dat een veroordeling meer of minder problematisch is om met minderjarigen te werken. Dit zal echter niet evident zijn om te beoordelen aangezien deze informatie niet op het uittreksel verschijnt. Men zal zich daarvoor enkel kunnen baseren op de toelichting van de betrokkene. Bijgevolg is het aan te raden een zekere sceptische houding aan te nemen bij de uitleg van een betrokkene over de feiten. Een organisatie mag er steeds van uitgaan dat een rechter alle elementen van het dossier in aanmerking heeft genomen en een correcte uitspraak heeft gedaan. Het is niet aan de organisatie om op basis van de uitleg van de betrokkene de uitspraak van de rechter in twijfel te trekken en een mildere houding aan te nemen naar de betrokkene toe.

Men kan rekening houden met de **contextuele gegevens met betrekking tot het verdere levensverloop** van de betrokkene. Een veroordeelde voor diefstal die nadien zijn leven duidelijk terug op het juiste spoor krijgt, zou in die zin toch in aanmerking kunnen komen voor een functie waarbij men in aanraking komt met minderjarigen.

Ook de **specifieke context van de functie** waarvoor de betrokkene wordt aangeworven, kan een rol spelen.

2. **Het tijdsverloop** sinds een mogelijke veroordeling: Een jeugdfout kan, maar hoeft niet altijd een tegenindicatie te zijn voor het uitoefenen van een bepaalde functie. Een persoon die op 20-jarige leeftijd eenmalig is veroordeeld voor slagen en verwondingen – bijvoorbeeld in dronken toestand op een uitgaansavond – kan op 35-jarige leeftijd worden aangesteld om met minderjarigen te werken indien uit de gesprekken met de betrokkene geen geweld- of agressieprobleem blijkt. Anderzijds zal een veroordeling op 20-jarige leeftijd voor verkrachting van een minderjarige ook op latere leeftijd een probleem vormen om aangesteld te worden om met minderjarigen te werken.
3. Het feit of het gaat over een **veroordeling wegens feiten gepleegd ten aanzien van een minderjarige**: een veroordeling heeft niet noodzakelijk een invloed op het gedrag ten aanzien van minderjarigen. Zo is het mogelijk dat een veroordeling wegens boekhoudkundige fraude niet als problematisch wordt beschouwd om daarna een functie uit te oefenen waarbij de betrokkene in contact komt met minderjarigen.

4. Andere elementen dan deze vermeld in de punten 1. t.e.m. 3., die de organisatie relevant acht.

Het beoordelen van deze feitelijke gegevens is niet eenvoudig. Gezien de beperkte informatie op het uittreksel uit het strafregister is de organisatie in grote mate afhankelijk van de informatie die de betrokkene geeft. Ga er wel steeds van uit dat een veroordeling correct is en ga niet in tegen een uitspraak van de rechter. Indien de betrokkene aangeeft onterecht veroordeeld te zijn, kan dit een teken zijn dat er nog gebrek aan schuldinzicht is. **In geval van twijfels, plaats je de minderjarigen uit de organisatie steeds voorop!**

 Als je **ondersteuning wenst** bij de beoordeling van een niet-blanco uittreksel kan je terecht bij het aanspreekpunt integriteit van je sportorganisatie of sportfederatie, of de casemanagers van het Centrum Ethiek in de Sport en de case (zonder vermelding van de naam van de betrokkene) voorleggen. Het is belangrijk de informatie met niemand anders dan de bovenvermelde personen te delen en enkel wanneer noodzakelijk.

8.2. Wanneer mag een sportorganisatie het uittreksel niet zelf beoordelen?

In bepaalde gevallen heeft de organisatie **geen beoordelingsmarge**.

Dat is het geval als een rechter een **bijkomende straf als vermeld in artikel 382bis, 1°, 2° of 3° van het Strafwetboek** heeft opgelegd. Deze straf houdt in dat de persoon die bepaalde zedenmisdrijven heeft gepleegd t.a.v. een minderjarige of met zijn deelneming (zoals voyeurisme, verkrachting, grooming, bezit van kinderpornografie, prostitutie van minderjarigen...), voor een bepaalde termijn:

1. niet mag deelnemen aan **onderwijs** in een openbare of particuliere instelling die minderjarigen opvangt;
2. geen deel mag uitmaken van een organisatie (feitelijk of rechtspersoon) waarvan de activiteit in hoofdzaak op **minderjarigen** gericht is, ongeacht of dit als vrijwilliger, personeel of lid van de organen van bestuur en beheer is;
3. geen activiteit mag toegewezen krijgen in een **organisatie** (feitelijk of rechtspersoon) die de veroordeelde in een **vertrouwens- of gezagsrelatie tegenover minderjarigen** plaatst. Opnieuw geldt dit voor vrijwilligers, personeel en leden van de organen van bestuur en beheer.

Het uittreksel uit het strafregister zal dan vermelden dat er een **'ontzetting van het recht'** is om één van hogervermelde activiteiten uit te voeren, en dit ten aanzien van **'minderjarigen'** zal uitdrukkelijk vermeld worden.

Indien dergelijke bijkomende straf wordt vermeld op het uittreksel uit het strafregister, moet de aanstellende organisatie rekening houden met deze bijkomende straf en is ze verplicht om de betrokkene niet aan te stellen. **De organisatie heeft dan geen beoordelingsmarge**.

Meer in het algemeen zal een betrokkene die veroordeeld is voor een zedenmisdrijf ten aanzien van een minderjarige of kindermishandeling niet aangesteld kunnen worden. Ook in die gevallen zal er geen beoordelingsmarge zijn.

Verwerking van persoonsgegevens

9. Hoe ga je om met het uittreksel uit het strafregister op vlak van privacy en verwerking van persoonsgegevens?

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG of in het Engels GDPR) stelt strenge regels voorop voor het omgaan met gerechtelijke gegevens, zoals de gegevens die vermeld worden op een uittreksel uit het strafregister.¹¹ Daarom voorzien de AVG en het decreet een aantal uitdrukkelijke bepalingen over hoe er met dit uittreksel moet worden omgegaan.

- Zo mag het uittreksel uit het strafregister enkel worden gecontroleerd van nieuwe medewerkers die de organisatie wenst aan te stellen of van medewerkers die van functie veranderen, en dit **enkel met het oog op bescherming van minderjarigen**. Om dat doel te bereiken wordt ten aanzien van nieuwe medewerkers vereist dat zij goed en zedelijk gedrag vertonen, dat minstens een onberispelijk gedrag in de omgang met minderjarigen inhoudt. Het uittreksel mag **voor geen enkel ander doeleinde** worden aangewend.
- Men moet steeds proberen om het uittreksel **op papier** te bekijken in het bijzijn van de kandidaat-medewerker. En het uittreksel vervolgens direct terug te geven aan de medewerker na consultatie. Tenzij bijhouden noodzakelijk is voor het beoordelen van het uittreksel.¹²

¹¹ Het uittreksel uit het strafregister heeft betrekking op gewone persoonsgegevens en gerechtelijke gegevens, zie o.a. 10 AVG.

¹² Bij een blanco strafregister zal bijhouden nooit noodzakelijk zijn voor de beoordeling.

- Enkel wanneer het niet mogelijk is om in te kijken via een papieren versie kan men het uittreksel opvragen via een **veilig digitaal alternatief**. Bijvoorbeeld via de gratis toepassing [PrivateBin \(vlaamssportfederatie.be\)](https://privatebin.vlaamssportfederatie.be), waarbij de verzender het uittreksel doorstuurt via een beveiligde link die enkel door de bestemming kan geopend worden, en de gegevens geëncrypteerd blijven tot ze éénmalig gelezen kunnen worden door de bestemming. Opvragen via gewone e-mail is geen veilige manier. Het uittreksel tijdelijk bijhouden kan enkel wanneer dit strikt noodzakelijk is voor het beoordelen van een niet-blanco uittreksel.
- Op welke manier het uittreksel wordt opgevraagd: men mag het uittreksel niet langer bewaren dan noodzakelijk is voor het doeleinde van de gegevensverwerking. Daarom bepaalt het decreet dat de **uittreksels uit het strafregister vernietigd worden nadat de definitieve beslissing omtrent de aanstelling van de medewerker genomen is**. Ook alle inhoud uit het uittreksel uit het strafregister moet worden vernietigd. Er kunnen **geen interne notities** worden bijgehouden waarin de inhoud van het uittreksel wordt overgenomen.
- Dit heeft tot gevolg dat de organisatie niet zwart op wit kan aantonen dat zij de verplichte controle heeft doorgevoerd. Om toch een administratief spoor van de controle aan te leggen, wordt er gevraagd dat organisaties **in hun dossier aanduiden dat de controle gebeurd is** zonder dat er over de inhoud van het uittreksel uit het strafregister iets wordt vermeld. Die aanduiding kan eenvoudig door bijvoorbeeld een vakje aan te vinken en de **vermelding van de datum dat het uittreksel uit het strafregister is voorgelegd/aangeleverd**. Het is dus niet vereist – en bovendien niet toegelaten – dat een schriftelijke beoordeling van het uittreksel uit het strafregister wordt bijgehouden.

De wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (Wet Verwerking Persoonsgegevens) verplicht bovendien dat er een **lijst van categorieën van personen** of functies wordt opgesteld die toegang hebben tot de gegevens. Het is vooral van belang dat, indien dit gevaagd zou worden, de organisatie kan aangeven welke personen of functies toegang hebben. Dit zullen in de praktijk de personen zijn die instaan voor de aanstelling van medewerkers.

De persoon die de controle doorvoert moet uiteraard de verkregen informatie als **vertrouwelijk** behandelen. Het kan immers niet de bedoeling zijn dat dergelijke gevoelige strafrechtelijke informatie – op eender welke wijze, inclusief mondeling – verspreid wordt naar andere medewerkers binnen de organisatie die niet betrokken zijn bij de aanstelling van de medewerker. Dit zal niet altijd evident zijn in organisaties waar mensen uit dezelfde sociale kringen samenkomen maar **discretie is werkelijk uiterst belangrijk!** Het spreekt voor zich dat deze informatie absoluut niet gedeeld kan worden met andere personen binnen of buiten de organisatie.

Het gegeven dat de organisatie het uittreksel uit het strafregister opvraagt en de manier waarop hiermee wordt omgegaan, moet tot slot worden opgenomen in de **privacyverklaring** en het **verwerkingsregister** van de organisatie. Deze verwerking gebeurt op basis van een wettelijke verplichting. De organisatie moet hier minstens transparant over zijn naar de betrokkenen toe.

10. Wat als het toch fout loopt? Wie is er aansprakelijk?

Als een medewerker, ondanks de doorgevoerde controle, toch een misdrijf pleegt ten aanzien van een minderjarige binnen de organisatie, **zal het de pleger zelf zijn die strafrechtelijk aansprakelijk zal zijn**. De persoon die de controle heeft doorgevoerd, kan zelf niet strafrechtelijk aansprakelijk zijn en veroordeeld worden voor de feiten die de medewerker heeft gepleegd.¹³

Het **opvragen en controleren** van het uittreksel uit het strafregister **is een resultaatsverbintenis**. De organisatie is namelijk op basis van het decreet verplicht om de controle door te voeren. Indien de organisatie dat niet doet, betreft dit een fout, op basis waarvan men aansprakelijk kan zijn om de schade die voortvloeit uit deze fout te vergoeden. Dit betreft burgerrechtelijke aansprakelijkheid. Indien men de formaliteit van het opvragen en controleren naleeft, kan er geen sprake zijn van aansprakelijkheid.

¹³ Tenzij de persoon die de controle heeft doorgevoerd effectief zelf een misdrijf gepleegd heeft of bijvoorbeeld medeplichtig is aan het plegen van de feiten.

De **inhoudelijke beoordeling** van het uittreksel uit het strafregister **betreft een inspanningsverbintenis**, waarbij de organisatie naar best vermogen een beslissing dient te nemen. Er wordt verwacht van organisaties dat zij te goeder trouw, voorzichtig en zorgvuldig handelen en de veiligheid van minderjarigen voor ogen houden. Daarom hoeft een organisatie die te goeder trouw en als een voorzichtig en redelijk persoon heeft gehandeld zich in principe geen zorgen te maken over een eventuele aansprakelijkheid indien een medewerker wiens uittreksel van het strafregister werd gecontroleerd nadien – en ondanks alle voorzorgsmaatregelen – bepaalde feiten pleegt.

De vraag naar aansprakelijkheid naar aanleiding van de **inhoudelijke beoordeling** van het uittreksel is dezelfde in het geval er geen verplichting tot controle zou zijn en één van de medewerkers van de organisatie bepaalde feiten pleegt t.a.v. minderjarigen. Wanneer men als organisatie namelijk een verantwoordelijkheid draagt over minderjarigen, zal zij sowieso moeten nagaan of een kandidaat-medewerker geschikt is om met minderjarigen om te gaan. Door de strafregistercontrole beschikt de organisatie over een bijkomend objectief instrument om die inschatting te maken.

Wie kan je contacteren met vragen?

Vragen rond de verschillende stappen die een club moet uitvoeren

VLAAMSE SPORTFEDERATIE
info@vlaamsesportfederatie.be

Vragen bij de beoordeling van het uittreksel uit het strafregister

CENTRUM ETHIEK IN DE SPORT ICES
info@ethischsporten.be

Vragen voor de Vlaamse overheid

SPORT VLAANDEREN
kics@sport.vlaanderen

Bijlages

11. Standaard informatietekstje voor kandidaat-medewerkers

Het opvragen en voorleggen van een uittreksel uit het strafregister kan voor sommige kandidaat-medewerkers een drempel vormen. Daarom is het belangrijk om hen goed te informeren over wat zo'n uittreksel precies inhoudt, waarom het wordt opgevraagd, hoe ze dat kunnen aanvragen bij de gemeente, wat er nadien met het uittreksel gebeurt, enzovoort. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van onderstaand standaardtekstje.

Info voor kandidaat-medewerkers m.b.t. de controle van het uittreksel strafregister

Omwille van de bescherming van de fysieke, psychische en seksuele integriteit van minderjarigen, legt de Vlaamse overheid de verplichting op aan organisaties uit verschillende sectoren, waaronder de sport, om voor nieuwe medewerkers die met minderjarigen werken, een uittreksel uit het strafregister op te vragen en te controleren. Een uittreksel uit het strafregister is een officieel document waarop de eventuele strafrechtelijke veroordelingen van een persoon vermeld worden. Met deze controle wil de overheid het risico verkleinen dat iemand die reeds een zware veroordeling met betrekking tot minderjarigen – bv. voor zedenfeiten of kindermishandeling – heeft opgelopen, kan worden aangesteld om met minderjarigen te werken.

Het is niet noodzakelijk om een blanco strafregister te hebben. Op basis van het uittreksel uit het strafregister zullen we beoordelen of het aanvaardbaar is dat je met minderjarigen werkt. Bovendien worden ook niet alle veroordelingen vermeld op het uittreksel uit het strafregister. Veroordelingen als minderjarige – behalve bij uithandengeving – of veroordelingen tot een werkstraf zijn bijvoorbeeld niet zichtbaar op het uittreksel uit het strafregister. Veroordelingen staan bovendien met een globale omschrijving vermeld op het uittreksel, zoals het ook in het strafwetboek staat. Details van de feiten zullen nooit worden vermeld. Het kan dus een vrij abstracte omschrijving zijn, zonder concrete indicatie van wat de onderliggende feiten zijn.

Je hoeft het uittreksel uit het strafregister maar voor te leggen wanneer we je dat vragen. We controleren dat namelijk enkel van de kandidaat-medewerkers die effectief worden aangesteld. Het betreft een uittreksel uit het strafregister 'Model Artikel 596.2 minderjarigenmodel'. Dat is het model voor specifieke activiteiten met kinderen en jongeren, zoals opvoeding, psycho-medisch-sociale begeleiding, hulpverlening aan de jeugd, kinderscherming, animatie of begeleiding van minderjarigen.

Het uittreksel kan bij de gemeente worden opgevraagd. In de meeste gemeenten kan dit via digitale weg. Meer informatie vind je op de website van jouw gemeente. Let wel op, het uittreksel mag maximaal één maand oud zijn op het ogenblik dat het wordt voorgelegd.

We garanderen je dat we discreet en vertrouwelijk omgaan met de informatie op het uittreksel uit het strafregister. Daarom krijgt (in te vullen) **FUNCTIE VOORNAAM NAAM** het mandaat met jou contact op te nemen om af te spreken wanneer jij jouw uittreksel (op papier) kan voorleggen. Na het inkijken krijg je jouw uittreksel direct terug. Enkel wanneer het uittreksel niet blanco is en er dus een beoordeling zal moeten gebeuren kan de gemandateerde noteren wat er op het uittreksel staat. Dit enkel met het doel om de beoordeling te kunnen maken, eventueel in overleg met de club- of federatie-API of een casemanager van het Centrum Ethiek in de Sport. Die notitie zal trouwens niet langer bijgehouden worden dan strikt noodzakelijk voor de beoordeling. Na jouw aanstelling noteren we enkel met de datum waarop je jouw uittreksel uit het strafregister hebt voorgelegd dat de controle is doorgevoerd.

Maak je je toch zorgen of heb je nog vragen? Spreek ons gerust aan!

12. Wat is een uittreksel uit het strafregister?

Het uittreksel uit het strafregister is een officieel document waarin de eventuele strafrechtelijke veroordelingen die op naam van de betrokkene staan, vermeld worden. Het uittreksel vermeldt de effectief uitgesproken vonnissen die opgetekend staan in het strafregister van de betrokkene.

Het uittreksel uit het strafregister vervangt het vroegere 'getuigschrift van goed zedelijk gedrag'.

Er bestaan 3 modellen van uittreksels. **Model 'Artikel 596.2'** is het '**minderjarigenmodel**' en is het attest dat nodig is voor specifieke activiteiten met contacten met kinderen en jongeren, zoals opvoeding, psycho-medisch-sociale begeleiding, hulpverlening aan de jeugd, kinderscherming, animatie of begeleiding van minderjarigen.

12.1 Hoe moet een sportorganisatie het uittreksel beoordelen?

Het type uittreksel 'minderjarigenmodel' vermeldt niet alle veroordelingen. Veroordelingen die zijn opgelopen als minderjarige zullen bijvoorbeeld niet worden vermeld – tenzij in geval van uithandengeving. Ook veroordelingen tot een werkstraf zullen bijvoorbeeld niet terug te vinden zijn op het uittreksel. Bepaalde veroordelingen zullen enkel worden vermeld indien ze betrekking hebben op feiten ten aanzien van minderjarigen. Indien een rechter het verbod uitspreekt om deel uit te maken van een organisatie waarvan de activiteit in hoofdzaak gericht is op minderjarigen, zal dat verbod uiteraard wel vermeld worden op dit type uittreksel.

12.2. Waar kan je het uittreksel uit het strafregister vinden?

Je kan een uittreksel voor jezelf aanvragen in de gemeente waar je ingeschreven bent in het bevolkingsregister. Je moet hierbij je identiteitskaart voorleggen. Het is belangrijk dat je de reden vermeldt waarom je het document aanvraagt, zodat de ambtenaar het correcte model kan afleveren. In vele gevallen kan deze aanvraag reeds digitaal (en gratis) via een e-loket van de gemeente verlopen.

Als je geen woon- of verblijfplaats (meer) hebt in België dan moet je het uittreksel aanvragen bij de dienst Centraal Strafregister van de Federale overheidsdienst Justitie¹⁴.

Op uittreksels toe te passen regels voor uitwissing/niet-vermelding model 596.2 Sv.

Regel 1: worden in dit model nooit vermeld:

1. de veroordelingen tot een werkstraf
2. vervallenverklaringen en maatregelen uitgesproken conform art. 63 van de wet betreffende de jeugdbescherming
3. arresten van herstel in eer en rechten en de ter zake doende veroordelingen
4. minnelijke schikkingen die tot het verval van de strafvordering leiden
5. vrijspraken
6. veroordelingen die tot amnestie hebben geleid
7. veroordelingen die in laatste aanleg zijn geweest en nietig verklaard tengevolge van een cassatieberoep of een vordering tot herziening
8. beslissingen tot intrekking
9. veroordelingen uitgesproken op grond van een later opgeheven bepaling

Regel 2: vonnissen minder dan 3 jaar voor datum uittreksel uitgesproken:

moeten allemaal worden vermeld (eenvoudige schuldigverklaringen, politieveroordelingen, correctionele veroordelingen en criminele veroordelingen)

- +
- opschortingen van de uitspraak voor feiten die ten opzichte van een minderjarige werden gepleegd
 - interneringen voor feiten die ten opzichte van een minderjarige werden gepleegd
 - terbeschikkingstellingen van de regering (strafuitvoeringsrechtbank) en internering genomen ten aanzien van recidivisten, gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten voor feiten die ten opzichte van een minderjarige werden gepleegd
 - buitenlandse beslissingen voor feiten die ten opzichte van een minderjarige werden gepleegd

Regel 3: vonnissen meer dan 3 jaar geleden uitgesproken:

- a. worden steeds vermeld:
1. de gevangenisstraffen van meer dan 6 maanden
 2. de geldboetes van meer dan 500 euro voor andere strafbare feiten dan het wegverkeer (K.B. 13 maart 1968)

- b. worden vermeld:
1. de veroordelingen bij eenvoudige schuldigverklaring
 2. de gevangenisstraffen tot (en met) 6 maanden
 3. de geldboetes tot (en met) 500 euro
 4. de geldboetes op grond van de door het K.B. van 16 maart 1968 (wegverkeer) gecoördineerde wetten
 5. buitenlandse beslissingen
 6. opschortingen van de uitspraak
 7. interneringen
 8. terbeschikkingstellingen van de regering (strafuitvoeringsrechtbank) en internering genomen ten aanzien van recidivisten, gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten
 9. Verbod om in contact te treden met minderjarigen uitgesproken door een onderzoeksrechter (tot op het ogenblik dat de onderzoeksrechter dit verbod opheft)

alleen indien

- die veroordelingen worden uitgesproken voor feiten die ten opzichte van een minderjarige werden gepleegd
- of indien een vervallenverklaring van meer dan drie jaar in verband met minderjarigen werd uitgesproken in het vonnis (1)

- (1) - ontzetting van het recht om deel te nemen aan onderwijs in een openbare of particuliere instelling die minderjarigen opvangt (art. 382bis a S.W.)
- ontzetting van het recht om deel uit te maken van elke instelling of vereniging waarvan de activiteit in hoofdzaak op minderjarigen is gericht (art. 382bis b S.W.)

Bron: FOD Justitie, Omzendbrief nr. 204. - Betreft : Uittreksels van het strafregister (Belgisch Staatsblad 10/06/2013)

¹⁴ https://justitie.belgium.be/nl/centraal_strafregister